

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

**Biroului permanent al
Parlamentului Republicii
Moldova**

În temeiul art. 73 al Constituției Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează spre examinare Parlamentului, cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative.

- Anexă:** 1. Proiectul de lege;
2. Nota informativă.

Radu MUDREAC
Deputat în Parlament

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	255	
"08"	11	2019
Ora		

LEGE
pentru modificarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. - Legea nr. 276 /2016 cu privire la principiile de subvenționare a producătorilor agricoli (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 67-71, art. 93) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La Articolul 3:

după noțiunea „*solicitant*”, se completează cu următoarele noțiuni, după cum urmează:

„*Abordarea LEADER* - o metodă de dezvoltare a comunităților din zonele rurale, care implică actorii locali în elaborarea și implementarea strategiilor de dezvoltare locală și funcționează în baza principiilor: abordarea teritorială, parteneriate locale, abordarea ”de jos în sus”, acțiuni integrate și multisectoriale, inovație, rețele și cooperare;

Grupul de Acțiune Locală (în continuare - GAL) – parteneriat teritorial cu formă asociativă cu statut de persoană juridică, non-profit, stabilit la nivel local între autoritățile publice locale, instituții publice, reprezentanții sectorului civic și antreprenorial, în scopul elaborării și implementării strategiilor de dezvoltare locală în cadrul abordării LEADER și în care niciunul dintre cele trei sectoare nu poate avea mai mult de 49% din drepturile de vot la nivelul decizional;

Strategia de dezvoltare locală - plan local de dezvoltare elaborat și implementat de un Grup de Acțiune Locală, pe baza principiilor abordării LEADER, care contribuie la atingerea obiectivelor stabilite la nivel local și a celor prevăzute în Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală;

Programul LEADER - un program de stat, administrat de Ministerul Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului în cadrul căruia GAL-urile pot solicita finanțarea în baza unui plan operațional și unui buget corespunzător din partea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural. Acesta conține două componente: i) sprijin pentru funcționarea GAL-urilor și ii) susținerea implementării strategiilor de dezvoltare locală;

2. La Articolul 17:

Prioritatea III se completează cu lit. f) cu următorul cuprins:

„f) dezvoltarea locală prin implementarea Programului LEADER:

- i) susținerea implementării strategiilor de dezvoltare locală;
- ii) sprijin pentru funcționarea GAL-urilor”.

3. La Articolul 20:

aliniatul (3) cuvintele ”prioritatea III lit. c) și d),” se substituie cu cuvintele ”prioritatea III lit. c), d) și f),”;

4. La Articolul 23:

alineatul (7) se completează, cu litera d) cu următorul cuprins:

”d) dezvoltarea locală prin implementarea Programului LEADER:
i) susținerea implementării strategiilor de dezvoltare locală;
ii) sprijin pentru funcționarea GAL-urilor.”

se completează cu un alineat nou (9¹) cu următorul cuprins:

”(9¹) Proiectele care se încadrează în măsurile de sprijin prevăzute la alin.(7) lit. d) se subvenționează în avans conform condițiilor și procedurilor aprobate prin Hotărâre de Guvern”

alineatul (10):

litera c) se substituie cu litera d);

alineatul (11):

cuvintele ”lit. a) – c)” se substituie cu cuvintele ”lit. a) – d)”;

se completează cu litera d) cu următorul cuprins:

”d) până la 5% – pentru dezvoltarea locală prin implementarea Programului LEADER.”

alineatul (12) cuvintele ” lit. a) – c)” se substituie cu cuvintele ”lit. a) – d)”.

5. La Articolul 24 lit. f):

cuvintele ”lit. c) – e)” se substituie cu cuvintele ”lit. c) – f)”;

Art. II - La articolul 14, alin. (2) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.32-35, art. 116) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

se completează cu o nouă lit. i¹) cu următorul conținut:

„i¹) decide, în condițiile legii, înființarea organizațiilor necomerciale create în bază de parteneriat teritorial dintre autoritățile publice locale, instituții publice, reprezentanții sectorului civic și antreprenorial cu scopul dezvoltării locale, denumite Grupuri de Acțiune Locală, poate determina suport financiar în cazul cheltuielilor bugetare”.

respectiv, lit. i¹) devine lit. i²)

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative

Prezentul proiect de lege vizează modificarea unor acte legislative, scopul principal fiind eficientizarea politicilor în domeniul dezvoltării rurale și realizarea acelor obiective ale Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2014-2020, care nu au fost atinse până în prezent.

Astfel, modificările propuse vin să optimizeze și să eficientizeze politicile în domeniul agriculturii și dezvoltării rurale, ținând cont de necesitățile zonelor rurale și contextul ultimilor 3 ani de pilotare și implementare a abordării LEADER¹ în Republica Moldova.

Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2014-2020 a cuprins obiectivul general nr. 3 *Îmbunătățirea nivelului de muncă și nivelului de trai în mediul rural*. Una din măsurile ce urmau să asigure atingerea acestui obiectiv era măsura LEADER, care așa și nu a fost implementată în calitate de instrument de dezvoltare susținut din sursele publice.

LEADER este un instrument de dezvoltare rurală teritorială al UE și face parte din politica de dezvoltare rurală a UE (5-7% fondurilor de dezvoltare rurală și agriculturii sunt direcționate pentru Programul LEADER). Abordarea LEADER este implementată atât în țările membre, cât și în țările asociative, creând o bază pentru reinventarea zonelor rurale și asigurând creșterea economică durabilă la nivel local, inclusiv, prin diversificarea activităților non-agricole. Principalul element al funcționării abordării LEADER este parteneriatul intersectorial teritorial în componența căruia intră reprezentanții a trei sectoare din localitățile învecinate: public, civic și antreprenorial, care activează pe un teritoriu definitivat, gestionând și administrând procesele de dezvoltare locală pe baza strategiilor de dezvoltare locală (inclusiv finanțarea intervențiilor de dezvoltare). Acest Parteneriat teritorial este denumit Grup de Acțiune Locală (GAL).

LEADER în Republica Moldova

Abordarea LEADER se implementează în Republica Moldova de la sfârșitul anului 2015 cu sprijin oferit de către parteneri de dezvoltare (UE, Polonia, Elveția, SUA, Marea Britanie, România, Estonia, Republica Cehă, și alții) în colaborare cu Ministerul Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM).

Actualmente, în Republica Moldova există 33 de GAL-uri, în care sunt implicate aproximativ 300 de unități administrativ-teritoriale (30% din zonele rurale), GAL-urile au aproximativ 1000 de membrii. GAL-urile se află la diferite etape de dezvoltare: unele GAL-uri sunt în proces de creare, altele deja au implementat/implementează proiecte de dezvoltare locală – aproximativ 160 de micro-proiecte în anul 2018 cu bugetul total de cofinanțare din sursele externe 7 000 000 MDL, aproximativ 250 de micro-proiecte în anul 2019 cu bugetul total de cofinanțare din sursele externe 10 000 000 MDL. Proiectele susținute de GAL-uri

---

¹ LEADER este o abreviere de la limba franceză, care înseamnă „Legături între acțiuni de dezvoltare rurală”

sunt proiecte implementate de organizații și instituții locale din trei sectoare – public, antreprenorial și civic. Un accent deosebit este pus pe dezvoltarea economică a teritoriului GAL (cel puțin 50% din finanțările oferite sunt pentru dezvoltarea economică). Este important faptul că bugetul proiectelor finanțate prin mecanismul LEADER din sursele externe a fost dublat prin contribuția proprie a beneficiarilor de la nivel local.

Impactul și valoarea adăugată

Din activitatea GAL-urilor rezultă, că pe lângă impactul nemijlocit a implementării micro-proiectelor: crearea/revitalizarea obiectelor de infrastructura de scară mică, servicii noi, dezvoltarea start-up-urilor și afacerilor existente, ce sprijină realizarea strategiilor de dezvoltare locală GAL, apare un șir de consecințe pozitive adiacente, și anume:

- Dezvoltarea instituțională și consolidarea capacităților la nivel local – se dezvoltă capacitățile instituțiilor/organizațiilor locale prin implementarea și monitorizarea proiectelor, crește capacitatea de absorbție la nivel local;
- Unitatea GAL este capabilă să se autoorganizeze, să provoace, să gestioneze și să administreze procesele de dezvoltare locală;
- Legalizarea activității entităților care desfășoară activitatea economică – în cazul în care reprezentantul sectorului antreprenorial dorește să obțină finanțarea din partea GAL, el este obligat să-și legalizeze activitatea;
- Asocierea benevolă – LEADER stimulează asocierea benevolă a producătorilor și antreprenorilor pentru a obține sprijinul din partea GAL-ului și a implementa proiecte comune de dezvoltare;
- Responsabilitatea socială a sectorului antreprenorial – este vizibilă tendința din partea reprezentanților sectorului antreprenorial finanțat de GAL de a sprijini inițiativele comunitare și sociale.

Cadrul legal existent

Actualmente, Grupurile de Acțiune Locală nu sunt înregistrate ca persoane juridice din cauza imposibilității ce reiese din cadrul legal existent în Republica Moldova, și anume: reprezintă un parteneriat intersectorial și legislația în vigoare nu permite Autorităților Publice Locale să devină membru fondator al unor asemenea parteneriate (Legea Nr. 837 din 17.05.1996 cu privire la asociațiile obștești, Legea Nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală). Totuși, GAL-urile sunt funcționale datorită aplicării unei soluții temporare, care poate fi utilizată la etapa de pilotare, și anume - "Organ responsabil" – selectează un membru GAL (Asociație Obștească), care funcționează din numele și în interesul GAL. Aceasta soluție este în conformitatea cu criteriile abordării LEADER valabile și pentru UE - Regulamentul nr. 1303/2013 UE. Pentru implementarea Programului LEADER finanțat din sursele publice este necesară o soluție mai sigură și sustenabilă – înregistrarea GAL-urilor ca entități asociative cu personalitate juridică aparte.

Soluții pentru depășirea obstacolelor legale nesoluționate:

Pentru asigurarea funcționalității Programului LEADER susținut din sursele publice, este necesar să fie promovate și adoptate următoarele amendamente la legislația în vigoare:

- Modificarea cadrului legislativ pentru asigurarea posibilității înregistrării Grupurilor de Acțiune Locală ca entități asociative cu personalitate juridică aparte;
- Perfectarea modificărilor la Legea nr. 276 /2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural prin introducerea unei măsuri noi de sprijin pentru implementarea Programului LEADER;
- Introducerea modificărilor la Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală.

Efortul depus de GAL-uri și parteneri pentru dezvoltare este un efort considerabil, care s-a realizat în condiții de finanțare modestă, dar a reușit să demonstreze eficiența mecanismului LEADER pentru dezvoltarea zonelor rurale din RM. Astăzi este foarte important să fie întreprinse eforturile pentru adoptarea modificărilor necesare la legislația națională în vigoare pentru implementarea Programului LEADER la nivel național în conformitate cu prevederile Acordului de Asociere între UE și RM și ale Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2014-2020.

Grupurile de Acțiune Locală sunt promotori ai proceselor de dezvoltare locală, contribuind esențial la dezvoltarea economică și socială, atragerea investițiilor în zonele rurale, crearea locurilor de muncă, îmbunătățirea nivelului de trai și dezvoltarea durabilă.

În contextul celor expuse, în vederea unei dezvoltări teritoriale echilibrate, propunem susținerea proiectului de lege.

Radu MUDREAC
Deputat în Parlament